



سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۴	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۹	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۷	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

قلمرو زبانی (۷ نمره)											
الف	معنی واژه (۱/۵ نمره)										
۱	معنی واژه های مشخص شده را با توجه به شعر و نثر زیر بنویسید. الف (تو نماینده فضلی تو سزاوار ثنائی ب (همه حضار یک صدا تصدیق کردند که تخلصی بس به جاست. ج (احداث یک خاکریز دو جداره را تنها راه حل می دانست.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵									
۲	با توجه به موارد زیر، برای هر یک از واژگان داخل جدول، یک « معادل معنایی » بنویسید. الف (همچو نی زهری و تریاقی که دید / همچو نی دمساز و مشتاقی که دید ؟ ب (من آن شب در آن موضع حاضر بودم و شما را چراغ فرا می داشتیم و مادرت را اعانت می کردم.	۰/۵									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف</th><th>معنا</th><th>واژه معادل</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td><td>مونس</td><td></td></tr> <tr> <td>۲</td><td>یاری</td><td></td></tr> </tbody> </table>	ردیف	معنا	واژه معادل	۱	مونس		۲	یاری		
ردیف	معنا	واژه معادل									
۱	مونس										
۲	یاری										
۳	معنای کدام واژه، نادرست است ؟ الف (تاب : فروغ ب (مباحثات : سرافرازی ج (سرحد : مرز د (صحیفه : منظره	۰/۲۵									
ب	املای واژه : (۱/۵ نمره)										
۴	در هر یک از ابیات و عبارات زیر، کدام واژه داخل کمانک از نظر املایی درست است ؟ الف (تنها برای تعلیم گرفتن، (شبه - شبیح) شما را در تاریکی تعقیب می کردم. ب (برجسته ترین شاگرد (حوزة - حوضه) ادیب بزرگ بود. ج (داشتیم می گفتم، آن شب نیز / (صورت - سورت) سرمای دی بیدادها می کرد.	۰/۷۵									
۵	در هر یک از موارد زیر، شکل درست واژه های نادرست املایی را بنویسید. الف (هنگام چریق آفتاب در شهر سیرجان اتراق می کردیم. ب (اگر کوه آتش بود پسپرم ازین تنگ خار است اگر بگذرم	۰/۵									
۶	در بین کلمات زیر، کدام واژه اهمیت املایی دارد ؟ الف (شرف یاب ب (خستگان ج (مکاید د (ماجرا	۰/۲۵									
ج	دستور (۴ نمره)										
۷	با توجه به متن زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. « بخند؛ زیرا خنده تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته . / خنده تو، در پاییز / در کناره دریا / موج کف آلوده اش را / باید بفرزاد. » الف (ترکیب « موج کف آلوده »، « وصفی » است یا « اضافی » ؟ ب (نقش دستوری واژه « شمشیر » چیست ؟ ج (یک « گروه اسمی متممی » بنویسید. د (کدام واژه داخل کمانک در مورد « زمان دقیق فعل » « بفرزاد » درست است ؟ (مضارع التزامی - مضارع اخباری)	۱									
	ادامه سوال ها در صفحه دوم										

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۴	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۹	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۷	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۸	در شعر: «چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه ای برای نوشتن / که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند؟» الف) چند گروه اسمی «مفعولی» وجود دارد؟ ب) نوع حرف ربط «یا» را بنویسید.	۰/۵																		
۹	با توجه به عبارت زیر به پرسش ها پاسخ دهید. «نامه را معلم کلاس سوم، برایم نوشته بود؛ به یاد گذشته ها و خاطرات پاریز.» الف) در گروه اسمی «معلم کلاس سوم»، «هسته» کدام کلمه است؟ ب) نوع «وابسته و وابسته» این گروه اسمی را بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۷۵																		
۱۰	عبارت زیر چند جمله دارد؟ «لحظه عزیز و شورانگیزی بود؛ لحظه ای که هر سال از نخستین دم بهار، بی صبرانه چشم به راهش بودیم و تابستان وصال، امیدبخش و مهربان می آمد.»	۰/۲۵																		
۱۱	مصراع: «جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن» را از شیوه بلاغی به شیوه عادی برگردانید.	۰/۷۵																		
۱۲	در مصراع: «امروز خورشید در دشت، آینه دار من و تو»: الف) کدام واژه حذف شده است؟ ب) نوع حذف آن چیست؟	۰/۵																		
الف	آرایه های ادبی (۳ نمره) قلمرو ادبی (۵ نمره)																			
۱۳	در بیت: «ای مشت زمین بر آسمان شو / بروی بنواز ضربتی چند» واژگان مشخص شده چه آرایه ای را پدید می آورند؟	۰/۵																		
۱۴	در عبارت های زیر، مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید. الف) پیداست که تا چه حد از چنین کاری بیم داشتیم اما دل به دریا زدم و به اتاق درس وارد شدم. ب) می خواهم امروز نشان بدهی که چند مرده حلاجی.	۰/۲۵ ۰/۲۵																		
۱۵	کدام یک از ابیات و عبارات «گروه الف» با آرایه های «گروه ب» ارتباط دارد؟ (در گروه «ب» یک مورد اضافی است.) <table border="1"> <thead> <tr> <th>پ</th><th>الف</th><th>ردیف</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>حسن آمیزی</td><td>هر چه موجودند، از روحانی و جسمانی، طالب کمال اند.</td><td>۱</td></tr> <tr> <td>اسلوب معادله</td><td>هیون آرد از دشت، صد کاروان</td><td>۲</td></tr> <tr> <td>تضاد</td><td>عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را</td><td>۳</td></tr> <tr> <td>حسن تعلیل</td><td>از شامۀ قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست.</td><td>۴</td></tr> <tr> <td>جناس</td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>	پ	الف	ردیف	حسن آمیزی	هر چه موجودند، از روحانی و جسمانی، طالب کمال اند.	۱	اسلوب معادله	هیون آرد از دشت، صد کاروان	۲	تضاد	عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را	۳	حسن تعلیل	از شامۀ قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست.	۴	جناس			۱
پ	الف	ردیف																		
حسن آمیزی	هر چه موجودند، از روحانی و جسمانی، طالب کمال اند.	۱																		
اسلوب معادله	هیون آرد از دشت، صد کاروان	۲																		
تضاد	عشق بر یک فرش بنشانند گدا و شاه را سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را	۳																		
حسن تعلیل	از شامۀ قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست.	۴																		
جناس																				
۱۶	در عبارت «غصارة تاکی به قدرت او شهید فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.» واژگان «سجع» را بنویسید.	۰/۵																		
۱۷	با توجه به عبارت زیر، «باز» نماد چه کسانی است؟ آن گاه باز شکاری چنین گفت: «من بسیار کوشیده ام تا روی دست شاهان جا گرفته ام. پیوسته با آنان بوده ام چه جای آن است که من دست شاهان بگذارم و در بیابان های بی آب و علف در جست و جوی سیمرغ سرگردان شوم؟»	۰/۵																		
	ادامه سوال ها در صفحه سوم																			



سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳	رشته: کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۴	ساعت شروع:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۹	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۷	مرکز سنجش آموزش و پرورش	http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

ب	شعر حفطی (۲ نمره)	
۱۸	مصرع های کدام بیت « جا به جا » نوشته شده است ؟ الف (لبخند گاه گاهت، صبح ستاره باران ب (پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند آیینۀ نگاهت، پیوند صبح و ساحل دیوار زندگی را زین گونه یادگاران	۰/۲۵
۱۹	مصرع اول این بیت چیست ؟ « باید که خاک درگاه اهل هنر شوی » الف (در مکتب حقایق پیش ادیب عشق ب (گر در سرت هوای وصال است حافظا	۰/۵
۲۰	مصرع دوم بیت را بنویسید. « حسن شهادت از همه حسنی فراتر است »	۰/۵
۲۱	بیت : « تو بودم کردی..... / » را کامل کنید.	۰/۲۵
الف	معنی و مفهوم نثر (۲ نمره) قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۲	معنی و مفهوم عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف (سجده بهترین حالتی بود که می توانست مرا با خاک همسطح و یکسان کند . ب (مرغان جملگی بهانه ها یک سو نهادند.	۱
۲۳	در هر یک از عبارات زیر مفهوم قسمت های مشخص شده را بنویسید. الف (عشق، آتش است، هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری نهد. ب (بوی گُل چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.	۰/۵ ۰/۲۵
۲۴	مفهوم جمله : « در کویر، خدا حضور دارد » چیست ؟	۰/۲۵
ب	معنی و مفهوم شعر (۲ نمره)	
۲۵	معنی و مفهوم اشعار زیر را به فارسی روان بنویسید. الف (پهلوان هفت خوان، اکنون / طعمۀ دام و دهان خوان هشتم بود ب (ببايد زدن سنگ را بر سبوی	۰/۵ ۰/۵
۲۶	معنی و مفهوم قسمت های مشخص شده را در اشعار زیر بنویسید. الف (گفت : « مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی » گفت : جُرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست ب (بفکن ز پی این اساس تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند	۰/۵ ۰/۵
ج	درک مطلب (۴ نمره)	
۲۷	مقصود از « راه پیچ در پیچ » در بیت زیر چیست ؟ « به راه این امید پیچ در پیچ مرا لطف تو می باید، دگر هیچ »	۰/۵
۲۸	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. الف (یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ب (بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی	۰/۵
	ادامه سوال ها در صفحه چهارم	

سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها	تعداد صفحه: ۴	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۹	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۷		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)			نمره
۲۹	«این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد . / ناگهان انکار / بر لب آن چاه / سایه ای را دید / او شغاد. آن نابردار بود» الف) مقصود از «گنج مروارید» چیست؟ ب) «شغاد» نماد چه کسانی است؟			۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۰	مصرع «چه غم دیوار اَمّت را که دارد چون تو پشتیبان؟» چه مفهومی دارد؟			۰/۵
۳۱	بیت: «چشم بگشا به گلستان و ببین / جلوه آب صاف در گل و خار» یادآور کدام «وادی عرفان» است؟			۰/۲۵
۳۲	مقصود از عبارت: «چون تیری که از شست رفته، باز نمی گردد» چیست؟			۰/۵
۳۳	با توجه به عبارت زیر دو بایه رسیدن به «عشق» را بنویسید؟ «پس اوّل پایه معرفت است و دوم پایه محبت و سیم پایه ، عشق . و به عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دوپایه نردبان نسازد».			۰/۵
۳۴	در بیت «نی حدیث راه پر خون می کند / قصّه های عشق مجنون می کند» مقصود از «راه پر خون» چیست؟			۰/۵
۳۵	در عبارت زیر، «نفس گرفت» چه مفهومی را بیان می کند؟ «به جلو نگاه کرد تا جایی که چشم کار می کرد، هیچ کس دیده نمی شد، نفس گرفت و دوباره با تمام سرعت دوید.»			۰/۲۵
	فرجامتان نیک باد			جمع نمره
				۲۰



راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها		ساعت شروع: ۱۰ صبح		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۹			
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور دی ماه سال ۱۳۹۷				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف		راهنمای تصحیح					
نمره							
		قلمرو زبانی (۷ نمره)					
الف		معنی واژه (۱/۵ نمره)					
۱		۱- الف (ستایش - سپاس ۰/۲۵ (ص ۱۰) ب) آنان که در جایی یا مجلسی حضور دارند: حاضران ۰/۲۵ (درس ۱۶ ص ۱۳۷) ج) ساخته شدن ۰/۲۵ (ص ۳۱)					
۲		ردیف		واژه معادل		۰/۵	
		۱		دمساز		۰/۲۵ (درس ۶ ص ۴۷)	
		۲		اعانت		۰/۲۵ (ص ۱۲۸)	
۳		« د » یا « صحیفه » ۰/۲۵ (درس ۱۸ ص ۱۵۵)					
ب		املاي واژه (۱/۵ نمره)					
۴		الف (شبخ ۰/۲۵ (درس ۱۱ ص ۹۰) ب) حوزه ۰/۲۵ (درس ۹ ص ۷۱) ج) سورت ۰/۲۵ (درس ۱۳ ص ۱۰۹)					
۵		الف (چریغ ۰/۲۵ (درس ۸ ص ۶۰) ب) خوار ۰/۲۵ (درس ۱۲ ص ۱۰۱)					
۶		« ب » یا « خستگان » ۰/۲۵ (ص ۸۷)					
ج		دستور (۴ نمره)					
۷		الف (وصفی ۰/۲۵ / ب) مسند ۰/۲۵ ج (داستان من یا پاییز یا کناره دریا (یک مورد ۰/۲۵) د) مضارع التزامی ۰/۲۵ (درس ۱۷ ص ۱۵۱-۱۵۰)					
۸		الف (دو گروه اسمی مفعولی یا « عشق مرا » و « سجایای ارزشمند تو » ۰/۲۵ ب) همپایگی ۰/۲۵ (درس ۱۸ ص ۱۵۵)					
۹		الف (هسته : معلّم ۰/۲۵ ب) صفت مضاف الیه ۰/۵ ج) خاطرات ۰/۲۵ (درس ۸ ص ۶۴)					
۱۰		سه جمله ۰/۲۵ (درس ۹ ص ۷۱)					
۱۱		جامه ای کاو بهر وطن ۰/۲۵ غرقه به خون ۰/۲۵ نشود ۰/۲۵ (درس ۳ ص ۲۶)					
۱۲		الف (است یا فعل ۰/۲۵ ب) حذف به قرینه معنوی ۰/۲۵ (درس ۱۰ ص ۸۴)					
		قلمرو ادبی (۵ نمره)					
الف		آرایه های ادبی (۳ نمره)					
۱۳		مراعات النظیر (شبکه معنایی) ۰/۵ (درس ۵ ص ۳۴)					
۱۴		الف (شجاع شدم یا نترسیدم ۰/۲۵ (ص ۱۵۷) ب) چقدر توانایی داری ۰/۲۵ (درس ۱۶ ص ۱۳۳-۱۳۴)					
۱۵		ردیف		ب (آرایه)			
		۱		تضاد (درس ۷ ص ۵۲)		۰/۲۵	
		۲		جناس (درس ۱۲ ص ۱۰۱)		۰/۲۵	
		۳		اسلوب معادله (درس ۶ ص ۴۱)		۰/۲۵	
		۴		حسن آمیزی (درس ۱۱ ص ۸۹)		۰/۲۵	
۱۶		فایق / باسق (شده و گشته هم می تواند سجع باشد) ۰/۵ (درس ۱ ص ۱۲)					
		ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم					

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فارسی ۳		رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه			تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۱۰/۹	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور دی ماه سال ۱۳۹۷		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		
ردیف	راهنمای تصحیح			
نمره				
۱۷	نماد انسانهای جاه طلب و طالب مقام و منصب ۰/۵ (درس ۱۴ ص ۱۲۱)			
ب	شعر حفظی (۲ نمره)			
۱۸	«الف» یا «لبخند گاه گاهت، صبح ستاره باران آیینۀ نگاهت، پیوندِ صبح و ساحل» (ص ۵۷)			
۱۹	«ب» یا «گر در سرت هوای وصال است حافظا» (ص ۲۳-۲۴)			
۲۰	ای محسن شهید من، ای خُسن بی گناه ۰/۵ (ص ۹۷)			
۲۱	تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی فدای نام تو بود و نبودم میهن ای میهن ۰/۷۵ (ص ۱۱۷)			
الف	قلمرو فکری (۸ نمره)			
	معنی و مفهوم نثر (۲ نمره)			
۲۲	الف) من با سجده، خود را مانند خاک در برابر عظمت پروردگار، پست و کوچک می کنم. ۰/۵ (درس ۱۱ ص ۹۰) ب) همه پرندهگان (مرغان)، بهانه ها را کنار گذاشتند (رها کردند) ۰/۵ (درس ۱۴ ص ۱۲۲)			
۲۳	الف) هر جایی که عشق باشد هیچ چیز دیگری غیر از عشق وجود نخواهد داشت یا فقط عشق مقیم می شود (وجود پیدا می کند). ۰/۵ (درس ۷ ص ۵۳) ب) اختیارم را از دست دادم. ۰/۲۵ (درس ۱ ص ۱۴)			
۲۴	در کویر، معنویت وجود دارد. ۰/۲۵ (درس ۹ ص ۷۱)			
ب	معنی و مفهوم شعر (۲ نمره)			
۲۵	الف) رستم در چاه نیرنگ و حیلۀ (شغاد) افتاد و کشته شد. ۰/۵ (درس ۱۳ ص ۱۱۲) ب) باید (برای تشخیص خطاکار بودن یا نبودن آن دو نفر) آن ها را آزمایش کنیم. ۰/۵ (درس ۱۲ ص ۱۰۰)			
۲۶	الف) اوضاع جامعه نابه سامان (نامساعد) است. ۰/۵ (درس ۲ ص ۱۹) ب) پایه و بنیان این همه مکر و فریب را نابود کن. ۰/۵ (درس ۵ ص ۳۵)			
ج	درک مطلب (۴ نمره)			
۲۷	راه دشوار و پر از سختی عشق. ۰/۵ (ص ۱۶۳)			
۲۸	اگر به خدا باور و توجه قلبی داری، دل کندن تو از علایق مادی (دنوی) موجب رسیدن تو به حیات معنوی و روحانی می گردد. (یا مفاهیم مشابه) ۰/۵ (ص ۲۳)			
۲۹	الف) لبخند ۰/۲۵ (درس ۱۳ ص ۱۱۳) ب) نماد انسان های ناجوانمرد و حیلۀ گر ۰/۲۵			
۳۰	اُمّت مسلمان با یاری (شفاعت) پیامبر اکرم (ص) دلگرم (امیدوار) و شکست ناپذیر می گردند. ۰/۵ (درس ۱ ص ۱۳)			
۳۱	توحید یا وادی پنجم ۰/۲۵ (درس ۱۴ ص ۱۲۷) (اگر به «وحدت وجود» اشاره شد، نمره تعلق بگیرد.			
۳۲	کاری که از دست و اختیار خارج شد و قابل جبران نیست ۰/۵ (درس ۱۶ ص ۱۳۹)			
۳۳	معرفت - محبت ۰/۵ (درس ۷ ص ۵۲)			
۳۴	راه دشوار و پرخطر عشق. ۰/۵ (درس ۶ ص ۴۷)			
۳۵	نفس تازه کرد ۰/۲۵ (ص ۱۴۵)			
۲۰	در بیان معنی و مفهوم ابیات و توضیحات مشابه نظر همکاران محترم صائب است (خدا قوت همکاران گرامی) جمع نمره			